
FOLKETINGET

Europaudvalget og Finansudvalget

EU-konsulenten

EU-note

Til: Udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Dato: 8. februar 2015

Styrket koordination i EU af den økonomiske politik

Sammenfatning

Europa-Kommissionen indledte den 20. marts en høring om Det Europæiske Råds forslag om tættere økonomisk samarbejde i EU gennem indgåelsen af såkaldte reformkontrakter mellem EU og medlemsstaterne og om den forudgående samordning af planer om større nationale reformer af den økonomiske politik, som blev aftalt med Finanspagten.

Kommissionen rejser i to rapporter vedtaget den 20. marts en række spørgsmål til medlemsstaterne om gennemførelsen af de to forslag, som kort vil blive gennemgået i denne note. Bl.a. spørger Kommissionen ind til, hvordan vi kan sikre den demokratiske legitimitet ved et sådan tættere økonomisk samarbejde.

Hvis man for alvor skal fremme økonomisk vækst og beskæftigelse i EU, er det ifølge EU-landenes stats- og regeringschefer nødvendigt at udbygge den Økonomiske og Monetære Union gennem en tættere samordning af EU-landenes økonomiske politik. Det Europæiske Råd besluttede derfor den 14. december 2012, at man i tæt samarbejde med Kommissionen vil udarbejde et forslag til konkrete foranstaltninger til, hvordan dette kan gøres samt en tidsbunden køreplan til forelæggelse for Det Europæiske Råd i juni 2013¹.

Som et bidrag til denne debat har EU-Kommissionen den 20. marts 2013 indledt en høring om, hvordan EU bedst gør dette og har i den forbindelse offentliggjort to rapporter² om henholdsvis **indgåelsen af såkaldte reformkontrakter** mellem EU og medlemsstaterne samt om den **forudgående samordning af planer om større nationale reformer af den økonomiske politik**, som blev aftalt med Finanspagten³. Begge forslag er indeholdt i Van Rompuy's køreplan til Det Europæiske Råd fra december 2012 om "fuldførelsen af den Økonomiske og Monetære Union".

Kommissionen rejser i de to rapporter en række spørgsmål til medlemsstaterne om gennemførelsen af de to forslag, som kort vil blive gennemgået i det følgende.

Kommissionen har **ikke fastsat en frist for besvarelse** af spørgsmålene, men den må **antages at være kort**, idet svarene vil skulle indgå i den rapport, som udarbejdes af Van Rompuy og Kommissionen til Det Europæiske Råd i juni.

EU-reformkontrakter og finansiel støtte

Reformkontrakter

Indgåelsen af **reformkontrakter** med EU-lande, som står over for økonomiske vanskeligheder, er ifølge Kommissionen et af de forslag, som kan gennemføres på kort sigt. Reformkontrakterne foreslås gennemført i kombination med etableringen af en **finansiel støttemekanisme** ("kaldet en solidaritets-

¹ Planen skal ifølge DER's konklusioner fra december 2012 bl.a. undersøge følgende spørgsmål vedrørende de økonomiske politikker: forudgående samordning af større nationale reformer, ØMU'ens sociale dimension, gennemførelsen af reformkontrakter samt etableringen af en "solidaritetsmekanisme", som kan understøtte gennemførelsen af de aftalte strukturreformer.

² Se Kommissionens to meddelelser af 20. marts 2013 om henholdsvis indførelsen af et instrument for konvergens og konkurrenceevne og om forudgående samordning af planer for større reformer af den økonomiske politik - Kom(2013)165 og Kom(2013)166.

³ Forslaget bygger på artikel 11 i Finanspagten, som siger, at de 25 deltagende lande "skal sikre, at alle større reformer af den økonomiske politik, de påtænker at foretage, forinden vil blive drøftet og, når det er hensigtsmæssigt, samordnet imellem dem. Den Europæiske Unions institutioner skal involveres i en sådan samordning som påkrævet i henhold til EU-retten. UK og Tjekkiet har ikke underskrevet Finanspagten.

mekanisme”), som skal understøtte gennemførelsen af aftalte strukturreformer. Idéen går på, at EU-lande i økonomiske vanskeligheder skal kunne tildeles finansiel støtte mod til gengæld at gennemføre de landespecifikke henstillinger, som vedtages inden for rammerne af det Europæiske Semester.

Den finansielle støtte skal dog ifølge Kommissionen kun gives til at understøtte større reformer, som kan have følger for andre medlemsstater. Hertil kommer, at den skal bidrage til iværksættelsen af strukturreformer, som ikke ville blive sat i søen under normale omstændigheder eller ikke kan sættes i værk på grund af omfanget af omkostningerne for den pågældende medlemsstat.

Et af de vigtige spørgsmål, som Kommissionen rejser i den forbindelse, er hvilke medlemsstater, der skal kunne indgå reformkontrakter og modtage støtte? Skal det alene være forbeholdt eurolandene, eller skal det også være en mulighed for lande uden for euroområdet?

Et andet spørgsmål er, hvornår dette instrument skal kunne bruges? Skal det kunne anvendes på frivillig basis af alle deltagende lande, eller skal det kun kunne anvendes, hvis et land er omfattet af ”proceduren for makroøkonomiske ubalancer”? Bør deltagelse være frivilligt eller obligatorisk? Skal instrumentet evt. kunne anvendes på foranledning af Kommissionen?

Finansiel støtte

Ifølge Kommissionen vil der som sagt være behov for finansiel bistand til de lande, som skal iværksætte strukturreformer. Spørgsmålet er dog, hvordan denne bistand skal finansieres? Kommissionen foreslår, at det kan ske enten som et specifikt bidrag fra hver enkelt medlemsstat, som fastsættes på grundlag af en BNI-nøgle eller fra en ny specifik EU-indtægt.

Kommissionen foreslår, at udgifterne afholdes over EU's budget som eksterne formålsbestemte indtægter, hvilket betyder at de ikke vil være omfattet af loftet i FRR-forordningen.

Kommissionen forventer, at støttemekanismen vil være af begrænset størrelse i starten, men at den kan vokse over tid. Kommissionen foreslår, at udbetalinger fra støttemekanismen vil være betinget af komplet og rettidig gennemførelse af reformerne, men ikke af specifikke økonomiske resultater af disse. Hvis ikke reformerne gennemføres komplet og rettidigt, skal den finansielle støtte kunne suspenderes.

Forudgående samordning af nationale reformplaner

Kommissionen ser også på, hvordan man kan styrke EU's ramme for økonomisk styring inden for det Europæiske Semester gennem **forudgående sam-**

ordning af vigtige nationale økonomiske reformplaner. Samordningen af reformplanerne er som sagt aftalt mellem de 25 EU-lande i Finanspagten⁴, men det er samtidig aftalt, at det skal indarbejdes i en EU-retlig ramme senest fem år efter datoen for Finanspagtens ikrafttræden.

Kommissionen mener, at samordningen af de nationale reformplaner bør koncentrere sig om **større økonomiske reformplaner**, som kan have afsmitende virkninger på andre medlemsstater og påvirke euroens funktionsmåde. Kommissionen foreslår på denne baggrund, at landene navnlig skal samordne reformer på følgende områder:

- Reforme vedrørende konkurrenceevne, beskæftigelse, markederne for produkter og tjenesteydelser, arbejdsmarkedet, skattereformer, som kan påvirke efterspørgslen efter varer og tjenesteydelser fra andre medlemsstater.
- Reforme på finansmarkederne, som sigter på at forbedre den finansielle stabilitet og den finanspolitiske holdbarhed.

Hvem skal deltage i samordning?

Kommissionen foreslår, at det skal være **bindende for eurolandene** at foretage forudgående samordning af større økonomiske reformplaner på grund af den øgede indbyrdes forbundenhed, der er mellem lande med den samme valuta.

Kommissionen mener dog også, at der bør findes veje til at **involvare EU-landene uden for eurozonen** i en sådan samordning.

Endelig overvejer Kommissionen, om det skal være frivilligt for lande, som er underlagt et makroøkonomisk tilpasningsprogram, om de vil omfattes af rapporteringskravene og drøftelserne i forbindelse med samordningen af større reformer, da disse lande allerede er underlagt strenge rapporteringskrav og overvågning i forbindelse med det makroøkonomiske tilpasningsprogram.

Hvordan skal samordning foregå?

Kommissionen foreslår, at forudgående samordning af større økonomiske reformplaner i EU-landene skal foregå inden for rammerne af det Europæiske semester, hvor medlemsstaterne skal forhåndsunderrette Kommissionen om påtænkte reformplaner. Hvis der ikke er tale om en akut situation, bør oplysninger om større reformplaner indberettes gennem de "nationale reformprogrammer", som sendes til Kommissionen i begyndelsen af april. Hvis der der-

⁴ Finanspagten trådte i kraft den 1. januar 2013. Traktaten var pr. 20. marts 2013 ratificeret af samtlige eurolande undtagen Belgien, Holland, Luxembourg og Malta. Danmark og Rumænien havde på dette tidspunkt som de eneste ikke-eurolande ratificeret finanspagten og erklæret, at de agter at følge dens finanspolitiske og økonomiske bestemmelser.

imod er tale om et problem, som kræver øjeblikkelig handling, skal Kommissionen kunne give en hurtig godkendelse for en begrænset periode, i løbet af hvilken den normale procedure så kan finde sted.

Ifølge Kommissionen skal det som udgangspunkt være medlemsstaternes ansvar at sørge for indberetningen af større økonomiske reformplaner til Kommissionen. Men **Kommissionen og Rådet skal også kunne bede et land om at forelægge oplysninger** om større reformplaner, hvis de finder det nødvendigt – f.eks. i forbindelse med indsættelsen af en ny regering. Endelig skal Kommissionen **kunne foreslå ændringer** af reformplanerne, hvis den vurderer, at reformplanerne vil kunne påvirke andre medlemsstaters interesser eller euroområdet eller EU som helhed. Kommissionen vil skulle tage behørigt hensyn til reformens sociale dimension for at minimere potentielle negative sociale konsekvenser.

Ifølge Kommissionen vil dens eventuelle forslag skulle forelægges Rådet og Eurogruppen, som også vil kunne foreslå ændringer af den nationale reformplan, hvis det kan begrundes i potentielle følger for andre medlemsstater samt ØMU'ens funktionsmåde. Både Kommissionens udtalelse og udfaldet af Rådets drøftelser bør derefter tages med i betragtning i de landespecifikke anbefalinger, der afgives til en medlemsstat i forbindelse med det Europæiske semester.

Øget demokratisk legitimitet

Et sidste centralt emne i Kommissionens to rapporter er spørgsmålet om, hvordan EU kan styrke sin **demokratiske legitimitet** i forbindelse med det tættere økonomiske samarbejde gennem reformkontrakter og samordningen af større økonomiske reformplaner.

Spørgsmålet er allerede blevet vendt i Van Rompuys rapporter til Det Europæiske Råd fra juni og oktober 2012, hvor han anbefaler, at et tættere økonomisk og finanspolitisk samarbejde flankeres af styrket demokratisk legitimitet, som bygger på det grundlæggende princip, at den **demokratiske forankring skal ske på det niveau, hvor beslutningerne træffes**.

Reformkontrakter

Kommissionen opfordrer på den baggrund EU-landene til at inddrage de nationale parlamenter i forbindelse med gennemførelsen af **reformkontrakter**, helst inden reformplanerne indgives til EU, og i hvert fald før Rådet vedtager de kontraktuelle ordninger. Kommissionen tilbyder at stå til rådighed for nationale de parlamenter i forbindelse med eventuelle drøftelser af reformkontrakter.

Kommissionen understreger dog samtidig, at også Europa-Parlamentet bør inddrages fuldt ud for at sikre den demokratiske legitimitet på EU-niveau. Det skal bl.a. ske ved, at Rådet eller de berørte medlemsstater står til rådighed for en udveksling af synspunkter om reformkontrakter i Europa-Parlamentet.

Dette får Kommissionen til at stille følgende spørgsmål vedrørende parlamentarisk kontrol med vedtagelsen af reformkontrakter:

- Hvordan kan nationale parlamenter inddrages i beslutningerne vedrørende reformkontrakter?
- Hvordan kan kommissionens repræsentanter inddrages i drøftelser om reformkontrakter med de nationale parlamenter?
- Hvordan kan repræsentanter fra Rådet og de relevante medlemsstater stå til rådighed for at drøfte reformkontrakter med Europa-Parlamentet og på hvilket stadie i processen?

Samordning af større reformplaner

Ifølge Kommissionen er det de "nationale demokratiske institutioner", som har hovedansvaret for at sikre den demokratiske legitimitet i forbindelse med **samordningen af større økonomiske reformplaner**, da det er de nationale regeringer og parlamenter, som skal vedtage og gennemføre disse.

Samtidig skal der dog på EU-plan kunne iværksættes en økonomisk dialog i de relevante udvalg i Europa-Parlamentet med Kommissionen, Rådets formand eller Eurogruppens formand om Kommissionens udtalelse om en medlemsstats reformplaner. Kommissionen foreslår, at Europa-Parlamentet skal kunne opfordre berørte medlemsstater til at deltage i en udveksling af synspunkter om planlagte større reformer af den økonomiske politik.

Kommissionen stiller i den forbindelse følgende spørgsmål vedrørende sikringen af demokratisk legitimitet i forbindelse med forudgående samordning af større økonomiske reformer:

- Hvordan kan den nationale beslutningsproces integreres i den forudgående samordning af større økonomiske reformplaner?
- Skal der føres en dialog på EU-plan om større økonomiske reformplaner med deltagelse af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen?

Næste skridt?

Kommissionen forventes at fremlægge formelle lovgivningsforslag både for så vidt angår indgåelsen af reformkontrakter og forudgående samordning af større økonomiske reformplaner i løbet af 2013.

Begge emner ventes desuden drøftet på Det Europæiske Råds møde i juni på baggrund af forslag fra Det Europæiske Råds formand og formanden for Kommissionen.

Med venlig hilsen

Morten Knudsen
(3695)